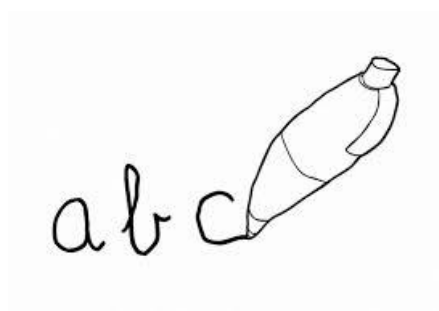

De ontwikkeling van het schrijven op de basisschool

Er zijn vele vragen omtrent het schrijven. We schrijven met zijn allen minder door de komst van tablets, computers en mobieltjes. Los van dat schrijven goed is voor het maken van verbindingen in de hersenen, is het natuurlijk goed dat iedereen leesbaar kan schrijven, ondanks de ontwikkeling van de techniek. Het is bijvoorbeeld nog altijd zo dat vele toetsen in het voortgezet onderwijs met de hand worden geschreven. Wat is nodig voor een leesbaar handschrift:

- Allereerst de ontwikkeling van een voorkeurshand. In de groepen 1 en 2 wordt deze voorkeurshand meestal steeds duidelijker.
- Een steeds beter ontwikkelde fijne motoriek, waarbij de grove motoriek vaak een grondslag is.
- Het goed aanleren van de juiste lettersporen
- Het automatiseren van de juiste lettersporen
- Het bewust worden van leesbaar schrijven

Wat kunt u doen als ouders?

Groep 1 en 2: in deze groepen ontwikkelt uw kind een voorkeurshand. De ontwikkeling van de pengreep komt daarbij ook. U kunt uw kind thuis dikkere potloden en krijtjes aanbieden voor het kleuren. Als u ziet dat de pengreep niet goed is, kunt u uw kind hierop wijzen.

Ontwikkeling pengreep

- vuistgreep
- penseelgreep
- 4-puntsgreep
- statische 3 puntsgreep
- dynamische 3 puntsgreep

Uiteindelijk moet de dynamische 3 puntsgreep ontwikkelt zijn om goed vloeiend te kunnen schrijven. Een volgend trucje wil helpen bij rechtshandige kinderen:

De duim is papa in de auto achter het stuur, de wijsvinger is mama die er naast zit en de andere vingers achterin de auto. Vaak ziet u dat de duim over de wijsvinger wordt vastgehouden. Dat kan niet... geen kusjes in de auto, anders komt er een botsing. Dit zeggen de leerkrachten ook in de

groepen 1, 2 en 3. De kinderen ontwikkelen ook een juiste lijnvoering. Allereerst beginnen ze lijnen te maken van onder naar boven en vervolgens van boven naar beneden. Daarnaast is de ontwikkeling bij een rechtshandig kind een lijn van rechts naar links en vervolgens van links naar rechts. Deze ontwikkeling is belangrijk voor het leren schrijven in groep 3.

Groep 3: hier leren de kinderen de juiste lettersporen. Belangrijk is dat de lettersporen op de juiste manier aangeleerd en ingeslepen worden. Thuis kunt u hier een grote rol in betekenen. U kunt elke dag na het eten samen de geleerde letter met de vinger op de tafel schrijven, 10x met de ogen open en 10x met de ogen dicht. De leerkrachten kunnen de juiste lettersporen meegeven. Verder wordt in groep 3 de juiste pengreep verder ontwikkeld. Het is belangrijk dat het potlood blijft liggen en de sturing van het potlood uit de vingers komen. Als dit niet goed lukt, weten de leerkrachten een aantal trucjes om dit te verbeteren.

een trucje om het potlood te laten liggen

Groep 4, 5 en 6: in deze groepen wordt er verder geoefend in het tempo en in de vloeiendheid van het schrijven. Er is gekozen voor het leren van het verbonden handschrift op de basisschool. Uit diverse onderzoeken is gebleken dat het verbonden schrift beter is om te leren schrijven. Het blokschrift is om allerlei redenen ingewikkelder. Ten eerste kinderen gaan bij het blokschrift eerder spiegelen, bij schrijffletters kan dat niet. Ten tweede zijn blokletters ontworpen om te lezen en niet om te schrijven. Bij het schrijven van blokletters gaat het dan ook niet om schrijven, maar om tekenen.

Na groep 4, als alle letters aangeleerd zijn, dient er veel en zinnig geoefend te worden. Zoals bij het leren van instrumentele vaardigheden, bijv. het leren spelen van een muziekinstrument. 2. Het is een misverstand dat het handschrift vanaf groep 6 niet meer beïnvloedbaar is. Zelfs na jaren op een bepaalde manier geschreven te hebben, kun je een andere of nieuwe manier van schrijven aanleren of je handschrift op onderdelen bijstellen. Leren schrijven vraagt dus onderhoud en zo nodig reparaties, in de bovenbouw van het basisonderwijs én in het voortgezet onderwijs.

Groep 7 en 8: als de kinderen het verbonden schrift goed leesbaar kunnen schrijven is er de mogelijkheid om een eigen handschrift te ontwikkelen. De meeste kinderen kiezen voor het blokschrift. Belangrijk is dat de kinderen hier dan ook de juiste lettersporen aanleren. Omdat de kinderen niet tegelijk hier aan toe zijn, worden deze letters niet klassikaal aangeboden. De kinderen krijgen een letterkaart. U kunt als ouder de kinderen blijven wijzen op een goed leesbaar handschrift. Ze willen het vaak niet horen, maar op een middelbare school bij het vak Duits is het belangrijk of er

een a of o wordt geschreven en geen hoofdletters midden in het woord. Het is goed om de kinderen aan te leren dat het schrift leesbaar moet zijn.

Mocht u vragen hebben over het schrijven van uw kind, neem dan contact op met de leerkracht. Zij weten vaak al wat trucjes om het schrijven te vergemakkelijken. Mocht het dan nog steeds lastig zijn, kunt u contact opnemen met Irma Stoepker, fysiotherapeut bij Topfysio Sneek.

Ik ben ongeveer 1x per 4 weken aanwezig op school voor een spreekuur. U kunt dan ook met uw vragen altijd bij mij terecht. De volgende dinsdagen ben ik aanwezig:

Dinsdag 22 november en dinsdag 20 december van 13.45-14.30 uur.

TOPFYSIO

fysiotherapie | sportrevalidatie

Simmerdyk 1

8601 ZP Sneek

Tel.nr: 0515-430607/ 06-19687409

Email: irma@topfysio.nl